І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 81-83 Grand St. Jersey City N. J. HEnderson 4-0237 УНСоюз: HEnderson 5-8740 Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 219. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ЛИСТОПАДА 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 16, 1961 No. 219. VOL. LXVIII.

КЕННЕДІ ЗАПОВІДАЄ ВСЮ МОЖЛИВУ ДОПОМОГУ КОРЕЇ

ОБІЦЯЄ ГЕНЕРАЛОВІ ПАРКОВІ, ЩО ЗДА ВИШЛЮТЬ БІЛЬШЕ ВІЙСЬКА НА ВИПАДОК КОМУНІСТИЧНОЇ АТАКИ

Вашингтон. — Президент Кеннеді конферував 14-го листопада з головою південно-корейського уряду генералом Чунґ Гі Парком і обіцяв йому „всю можливу економічну допомогу", дальшу військову допомогу, і, якщоб комуністи поновили атаку, то ЗДА вишлють більше своїх військ до Південної Кореї. В столиці щиро зустрічали представника Кореї, якого урядова функція є така: голова Найвищої Ради для відбудови Корейської Республіки. Генерал Парк конферував також із державним екретарем Діном Раском. 44-річний генерал керує Корейською Республікою від травня 1960-го року, коли він скинув був уряд, що його загально вважали за нездібний до виконування своїх функцій. Представники ЗДА, які з резервою відносилися до травневого перевороту в Сеулі, тепер хвалили генерала Парка за той поступ, який зробила Корея від того часу. Ген. Парк конферував годину і 20 хвилин із Діном Раском, який представив корейського гостя Президентові і членам кабінету під час другого сніданку в Білому Домі. По полудні ген. Парк конферував із Президентом впродовж години і 15-ох хвилин. Президент із вдоволенням прийняв звіт генерала про ситуацію в Кореї та тішився тим поступом, що там відбувається. Ген. Парк вияснив, що треба було зробити військовий переворот, щоб перевести соціяльні реформи і зменшити число безробітних. Президентові подобалася заява ген. Парка, що влітї 1963-го року він плянує передати владу в цивільні руки. Парк говорив також із Президентом про свою візиту в Токіо і заявив, що він вірить в добрі відносини з Японією. Про цю візиту видали спеціяльний комунікат, в якому згадується, що Корея і ЗДА воювали проти Японії в другій світовій війні. Комунікат кінчається так: „Голова Парк і президент Кеннеді висловлюють своє глибоке вдоволення з цієї зустрічі і з дискусій та повторяють, що будуть вирішувати всі справи так, щоб служити справі волі і демократії, і щоб скріпити приязні зв'язки між їхніми двома народами".

Ген. Чунґ Гі Парк

Сенатська підкомісія веде переслухання в справі комунікаційної системи сателітів

Вашингтон. — Сенатська підкомісія в справі монополів почала переслухання в справі пропозиції радієвих і телевізійних та телефонічних корпорацій здійснювати комунікаційну систему за допомогою сітки сателітів в космічних просторах. Представники уряду висловили різні застереження до приватних пропозицій телефонічних корпорацій, а представники Сенату заявилися в опозиції до того, щоб сателітна комунікаційна система була в приватних руках. 9 приватних комунікаційних корпорацій запропонували, щоб створити одну неприбуткову корпорацію, яка займалася б побудовою і адміністрацією комунікаційної сателітної системи. Ця корпорація мала б бути власністю цих приватних комунікаційних дев'ятьох корпорацій, але уряд мав би право мати трьох представників в раді директорів. Цей плян, покищо, вивчає Федеральна Комунікаційна Комісія. Ця комісія не захоплюється цим пляном. Не захоплений цим проєктом і представник космічної ради д-р Едвард Велш.

Роберт Кеннеді твердить, що уряд його брата підтримує бизнесменів

Ню Йорк. — На прийнятті Економічного клюбу в готелі Валдорф - Асторія промовляв головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді, який заявив, що неправду говорять ті, які твердять, що уряд Джана Ф. Кеннеді є проти великих бизнесменів. „ЗДА, казав генеральний прокуратор, мусять мати сильну і швидко зростаючу економіку, щоб могли існувати, і тому уряд Кеннеді, і всякий інший уряд не має іншого виходу, як тільки підтримувати великих підприємців". Кожний американець мусить дбати, щоб економіка країни поширювалася, і це тепер діється. І бизнесмени і уряд можуть мати перед собою цю саму ціль: зріст економіки. Вільний світ не сміє бути такий наївний і вірити в те, що конфлікт між Пейпінґом і Москвою принесе спасення. Вільний світ має величезні природні ресурси, які треба змобілізувати проти комунізму.

Сенатор-демократ Робертсон передбачає $ 8-більйоновий дефіцит

Ню Йорк. — Сенатор - демократ із Вірджінії А. Вілліс Робертсон, промовляючи на прийнятті Конференції Кредитових Керівників в готелі Коммодор, передбачав, що дефіцит у федеральному бюджеті на фінансовий рік 1961-1962 винесе не $6,900.000,000, як думає президент Кеннеді, але понад $8 більйонів. Сенатор Робертсон є головою Сенатської банково - валютової комісії, і він виступає проти того, щоб надмірно збільшувати федеральні видатки та федеральний дефіцит. На думку сен. Робертсона завеликі суми бюджету може уряд видавати поза плечима Конґресу. Збільшені федеральні видатки, — це причина того, що зростає інфляція валюти — твердив сен. Робертсон. На його думку важко буде збалянсувати федеральний бюджет на 1962-1963 рік. Сен. Робертсон домагається, щоб всі федеральні видатки затверджував Конґрес.

НАТО значно збільшує свої збройні сили

Париж. — Організація Північно - атлянтійського пакту (НАТО), яка ще в цьому році мала 21 неповних дивізій із фактичною вогневою спроможністю 15-16 дивізій, до кінця цього року матиме повних, до бойових акцій здатних 25 дивізій — заявив головний командант збройних сил НАТО, ген. Лоріс Норстед на 7-ій річній конференції парляментаристів із 15-х членських країн НАТО. Ген. Норстед запевнив, що збройні сили НАТО скріпились однаково на відтинку військ із конвенціональною як і з атомовою зброєю. Він ствердив, що до кінця цього року НАТО буде на 25 відсотків сильніше, як було на початку цього року. Також дуже оптимістичний звіт склав генеральний секретар НАТО, голляндець д-р Дірк Стіккер. Американський секретар Армії Елвіс Стар відчитав листа през. Кеннеді, адресованого до тієї конференції, в якому Президент „заявляє відданість Америки спільним цілям держав Атлянтійського обширу. У своїй промові з цього приводу секретар Стар недвозначно таврував деяких европейських союзників Америки за замалу участь у військовому скріплюванні НАТО. Французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль запевняв, що Франція льояльно виконує свої обов'язки супроти НАТО й відкликала дві дивізії з Альжиру, щоб скріпити НАТО.

Західньо-німецького амбасадора в Москві таврують за його розмову з Хрущовим

Бонн. — Західньо - німецького амбасадора в Москві д-ра Ганса Кролля викликали до Бонну, щоб він особисто вияснив, як-то було з тою його минулотижневою двогодинною розмовою з Нікітою Хрущовим, після якої пішов шум по всій західній пресі, що Хрущов зробив йому нові „компромісові" пропозиції щодо Берліну. Виявилось згодом, що це не Хрущов зробив ті пропозиції, в яких насправді нема ніяких сутніх змін совєтської вимоги щодо перетворення Західнього Берліну на вільне місто і щодо міжнародного затвердження поділу Німеччини, а зробив їх сам німецький амбасадор. Виявилось теж, що Кроль був ініціятором тієї розмови. Західньо - німецькі керівні чинники стоять на становищі, що Кроль переступив свої компетенції, бо він не мав таких уповноважень, як їх, напр., мають американський амбасадор Люеллин Томпсон і британський амбасадор Робертс щодо ведення інформаційних розмов з большевицькими верховодами. Тому речник західньо - німецького міністерства закордонних справ виразно натякнув на можливість димісії Кролля. Чи він вернеться до Москви — заявив він — залежатиме від висліду його розмов з Аденауером, який не скривав свого поіритування з приводу тієї небажаної в Бонні ініціятивности й активности амбасадора. Ганс Кроль, прибувши до Німеччини, палко боронив права амбасадорів проявляти ініціятиву і висловлювати свої погляди. Він відбув півторигодинну нараду з старим Аденауером, про висліди якої нічого не сказано.

ЗДА Й БРИТАНІЯ РІЗНО ОЦІНЮЮТЬ СИТУАЦІЮ В БЕРЛІНІ

Лондон. — Британський прем'єр Геролд Мекміллен заявив у вівторок 14 ц. м. у палаті громад, що він має „тверду надію", що західні альянти вкедовзі узгіднять свої позиції в справі Берліну та розпічнуть переговори з Совєтським Союзом. Відповідаючи на запит лідера опозиції Гю Гейскелла, Мекміллен уточнив причини свого оптимізму. Він заявив, що надію подають останні розмови, що їх совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико вів із західніми амбасадорами. Мекміллен висловив переконання, що переговори з Совєтами можуть розпочатись „на тому чи іншому рівені". Мекміллен ствердив, що настало „деяке облегшення" ситуації довкола Берлінського конфлікту. Західні коментатори вбачають джерело оптимізму британського прем'єра в т. зв. „двох пунктах", виявлених в минулотижневій розмові західньо - німецького амбасадора Ганса Кролля з Хрущовим. За тими двома пунктами Совєти мали б відкласти підписання свого мирового договору із Східньою Німеччиною аж після полагодження двох справ: 1) узгіднення з західніми державами і Західньою Німеччиною нового статусу про Західній Берлін, який ґарантував би тому містові свободу і вільну комунікацію з зовнішнім світом і 2) отримання від Східньої Німеччини ґарантії, що вона буде шанувати ту домову. У такому випадку відпала б потреба, щоб західні великодержави переговорювали з Східньою Німеччиною про право вільного доступу до Західнього Берліну. — що було одною з головних причин конфлікту. За облегшення атмосфери вважається теж заяву Хрущова, що нічого натискати на чимшвидше полагодження Берлінської справи, бо річ не у терміні, а в суті справи. А втім, американські керівні чинники, признаючи, що Берлінський конфлікт не має тепер такого запального й негайного характеру, як мав перед московським большевицьким конґресом, водночас стверджують, що по суті большевики не відступили ні від одного свого давнього домагання, а саме — демілітаризації Західнього Берліну і його відірвання від політичного та економічного зв'язку з Західньою Німеччиною, та міжнародного леґалізування поділу Німеччини. Тому американський амбасадор у Москві Люеллин Томпсон оцінює ситуацію куди тверезіше і холодніше, як британський прем'єр, а Вашингтон погоджується з Томпсоном. Американський уряд — за твердженням коментаторів — не квапиться до переговорів з Совєтами, поки не буде зовсім ясного попереднього домовлення щодо дійсної ґарантії для дальшої свободи Західнього Берліну і вільного доступу до нього, з окремими правами для західніх альянтів. До давніх труднощів і перешкод дійшов ще один дуже поважний момент: кордонний мур, здвигнений в Берліні 13 серпня ц. р. ЗДА не визнають того муру і, нарівні з Францією, хочуть настоювати, щоб частиною домовлення про Берлін було його скасування та привернення Берлінові характеру одностайного міста.

Появилися фальшиві десятидолярові банкноти

Ню Йорк. — Представники Секретної Служби, її голова Джеймс Дж. Ровлі з Вашинґтону і шеф нюйоркського відділу Алберт Е. Вітакер опублікували в часописах повідомлення - осторогу про те, що в Ню Йорку і в деяких інших містах появилися підроблені десятидолярові банкноти. Від 21-го вересня вдалося виявити їх 1.500 штук, а в попередньому тижні аж 263. Досі заарештовано кількох осіб, але це все „дріб'язок", бо головних фальшивників грошей не вдалося ще виявити. Секретна Служба видала інструкції для громадянства в цій справі: Хто дістане підроблену десятидолярівку, не повинен віддавати її тому, від кого дістав, тільки занести на поліцію; Запам'ятати собі особу, від якої ця фальшивка походить. Підроблені банкноти є з „серії 1950, Б", мають підпис Роберта Б. Андерсона, як секретаря скарбу, і Айві Бейкер Пріст — як скарбника. Пізнати їх по тому, що портрет Гемілтона не має тінювання і тих ліній, що є на правдивих банкнотах. Печатка скарбового уряду є дещо заплямлена. Найкраще порівнювати фальшиві банкноти з правдивими, а в сумних випадках звертатися до поліції.

Помер Антоні Дрексел Біддел

Вашингтон. — У шпиталі Волтера Ріда у віці 64-ох років помер амбасадор до Еспанії Антоні Дж. Дрексел Біддел. Він нездужав на пістряка легенів, але представник державного департаменту повідомив, що смерть спричинила атака серця. Президент Кеннеді в окремій заяві сказав, що смерть Біддела є „великою втратою для американського народу". Подібно заявив і колишній президент Айзенгавер, який уважав Біддела за свого приятеля. Перед другою світовою війною Біддел був американським амбасадором у Варшаві, звідки з трудом виїхав, коли Гітлер напав на Польщу. Під час війни Біддел служив при війську і дослужився старшинської ранги.

ОН прийняли ще дві нереальні резолюції в справі атомової зброї

Об'єднані Нації. — Політична Комісія Об'єднаних Націй прийняла в минулий вівторок 14 листопада дві резолюції, при чому проти обидвох висловились ЗДА й інші західні держави. Перша резолюція, запропонована Індонезією і Цейльоном та підтримана африканськими країнами, „забороняє" вживати атомову зброю під час війни, з арґументом, що її вжиття шкодило б не тільки ворогові, але цілому людству. Ця резолюція перейшла 60 голосами проти 16 при 25, що стрималась. ЗДА і їх союзники звернули увагу на суперечність тієї резолюції з чартером Об'єднаних Націй, який дозволяє жертвам ворожої аґресії боронитися, при чому — очевидно — оборона мусить вестись такими способами, щоб була успішна. Представник ЗДА Артур Дін звернув увагу на гіпокризію СССР, який голосував за ту резолюцію, але водночас заявив устами Семьона Царапкіна, що Совєти мають таку атомову силу, що „знівечили б" кожного напасника. Друга резолюція, прийнята 57 головами проти 0 при 42-х, що стримались, забороняла магазинувати атомову зброю і переводження атомових експериментів на території Африки. Тут азійсько - африканські народи знову виявили свій еґоїзм, який не рахується з інтересами інших країн та який, зокрема, не має ніякого зрозуміння для потреби відпору західнього світу комуністичному імперіялізмові.

● Після перейменування міста Сталіно в Донецьк президія Верховного Совєту Української ССР вирішила перейменувати Сталінський район міста Києва на Радянський район, Сталінський район міста Керчі в Кримській області на Ленінський район і Сталінський район міста Севастополя на Криму на Ленінський район. Відбулося це перейменування нібито з уваги на „побажання трудящих і клопотання громадських організацій".

● Лава присяжних суддів в Ню Йорку виготовила скаргу проти адвоката Фредеріка Дж. Міллера з Ню Рошелл за те, що продав двоє дітей бездітним родинам. За одну дитину дістав від подружжя в Торонті $800, а за іншу, продану до Лонґ Айленду, — $3.000. Він продавав, як посередник, чужих дітей.

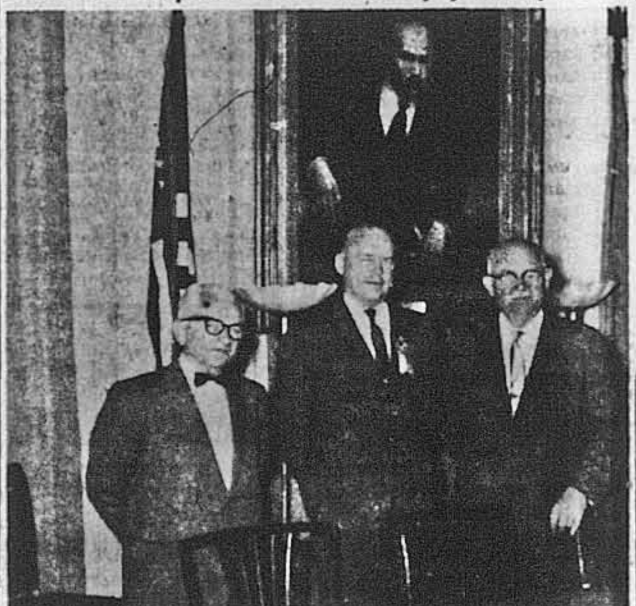
Слідча комісія ОН встановила, що смерть Люмумби була плянованим вбивством

Об'єднані Нації, Н. Й. — Слідча Комісія Об'єднаних Націй, делеґована для розгляду причин й обставин смерти колишнього конґолійського прем'єра Патріса Люмумби, встановила після переведення слідства, що Люмумба і його два співробітники були вбиті з усякою правдоподібністю з відома президента Катанґи Моісе Чомбе і навіть в його присутності. У звідомленні комісії, опублікованому дня 14-го листопада ц. р. стверджується, що Люмумба був замордований уже на якийсь місяць перед тією датою, яку офіційно проголосив уряд Катанґи, і що в час своєї смерти він перебував ув'язнений на терені Катанґи. Згідно ж з комунікатом уряду президента Чомбе Люмумба і його співробітники були вбиті дня 12 лютого ц. р. тубільцями під час їхньої спроби втечі з ув'язнення. У звідомленні стверджується теж, що президент центрального конґолійського уряду Джозеф Касавубу передав зумисне Люмумбу і двох інших в'язнів в руки запеклих його ворогів, щоб вони загинули з їх рук. Безпосереднім убивником був нібито один бельгійський старшина. Організатором змови проти Люмумби був, згідно із звідомленням слідчої комісії, міністер внутрішніх справ Катанґи Мунонґо. В політичних колах думають, що звідомлення слідчої комісії ОН у справі смерти Люмумби викличе бурхливі дебати на терені Ради Безпеки ОН.

Армійські лікарі рекомендують американцям більше дбати про здоров'я!

Вашингтон. — Два армійські лікарі полковник д-р Велдон Дж. Вокер, який є кордіологом в шпиталі Волтера Ріда, і підполковник д-р Джек Л. Шерман доповідали на конвенції Товариства Військових Хірургів і рекомендували американцям не переїдатися, бо цим вони самі собі спричиняють передчасну смерть. Вони заявили, що коли американці припинять їсти тваринні товщі та зменшать свою дієту, то зменшиться скількість холестеролю (це є товщева субстанція в крові) і легше буде тоді поборювати артеросклерозу, що так часто спричиняє смерть в цій країні. Ці обидва лікарі зарекомендували нову дієту для війська, щоб зменшити скількість тваринного товщу у військових харчах.

Деніл Г. Кейн і Френсіс Х. Кларк почесні члени Українського Інституту Америки

Ню Йорк. — На останніх річних зборах очолюваного п. Володимиром Джусом Українського Інституту Америки, що має своє приміщення у власному будинку при 79-ій вулиці і 5-ій евені, найменовано на почесних членів цієї установи двох заслужених американців: Деніла Г. Кейна і Френсіса Х. Кларка. Д. Г. Кейн, що є віце-президентом, секретарем і директором Джус Фастенер Компанії, належить до найвидатніших американських правників і педагогів. Він є професором права на Нюйоркському університеті, а його спеціяльністю є патентове право. Френсіс Кларк, випускник Морської Академії в Аннаполіс, є скарбником і директором Джус Фастенер Компанії в ЗДА, Канаді і Европі. Обидва нові почесні члени Українського Інституту Америки, як близькі співробітники і дорадники п. Джуса, добре зорієнтовані в українській проблематиці та допомагають українській справі. На фотознімці, зробленій під час останніх зборів в приміщеннях Українського Інституту, стоять (зліва): Платон Стасюк, Деніл Г. Кейн та Володимир Джус, президент Інституту, на тлі портрету Тараса Шевченка та американського й українського національних прапорів.

Микола Приходько переобраний на голову СУЖЕРО

Торонто, Канада. — Упродовж минулої суботи й неділі, 11 і 12-го листопада, тут відбувся одинадцятий з черги річний з'їзд Союзу Українців Жертв Російської Окупації (СУЖЕРО), що був заснований в 1950-му році та в якому тепер взяло участь 66 уповноважених делеґатів. В результаті з'їзду на голову організації перевибрано редактора Миколу Приходька, відомого автора й громадянина. З'їздом проводила президія, яку очолював О. Сосна, колишній голова Головної Управи СУЖЕРО. Головну доповідь на з'їзді мав відомий письменник Улас Самчук, а звіти членів Головної Управи виявили інтенсивну її активність, зокрема в демаскуванні рабовласницького большевизму та в поширюванні правди про Україну в англомовному світі. На з'їзд надіслали свої привітання численні канадійські й українські діячі, між ними Владики українських Церков, прем'єр Канади, президент УНР в екзилі та інші. До очолюваної знову п. Приходьком нової Головної Управи, крім нього, були обрані: В. Чміленко, С. Підгайний, Улас Самчук, О. Сосна, М. Костюк та Д. Беркута, а до Дорадчої Ради: Ю. Булат, В. Триль й І. Сандул.

Українська хроніка

● Українська вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує наукове засідання Секції Античної Історії з доповіддю проф. Джотама Джансона, керівника Клясичного департаменту при університеті в Ню Йорку, Н. Й. „Значення фотографування з літака для археологічних досліджень". Засідання відбудеться в неділю 19 листопада о год. 5-ій по пол. в приміщенні Академії: 206 Вест 100 вул., Ню Йорк 25, Н. Й.

В АМЕРИЦІ

● Президент Унії Американсько - Гебрейських Конґреґацій рабін Моріс Н. Айзендрат відвідав в товаристві делеґації президента Кеннеді в Білому Домі і передав йому Тору. При цій церемонії в „Городі троянд" в Білому Домі були присутні секретар праці Артур Дж. Ґолдберґ та 8-членна жидівська делеґація.

● Найвищий Суд ЗДА вирішив, що провідник американських фашистів Джордж Лінкольн Роквелл має право промовляти в Ню Йорку в Юніон Сквері, і що нюйоркський суд діяв законно, коли не забороняв Роквеллові публічно промовляти. Ця промова мала відбутися 4-го липня 1960-го року, але представник міської управи був проти неї. Можливо, що промова відбудеться цього року.

● Окремий комітет в Сан Дієґо, який недавно протестував проти продажу американських літаків Югославії, почав намовляти генерала Едвіна Вокера, щоб кандидував на президента в 1964-му році. Ген. Вокер недавно зрезиґнував із становища генерала, щоб мати можливість гостро виступати проти комуністів.

● Ще далеко до „Дня Подяки", але вже комісар комунікації в Ню Йорку Т. Т. Вайлі почав кампанію за те, щоб під час вільних днів „Дня Подяки", Різдва і Нового Року водії авт їздили обережно, шануючи життя других людей і своє власне.

● Автомобільна промисловість повідомляє, що до 12-го листопада в цій країні випродуковано 4.500.000 авт, а до кінця цього року сподіваються випродукувати 5,500,000.

У СВІТІ

● Вільний університет у Західньому Берліні, заснований в 1948 році, коли кількасот студентів Гумбольдського університету в Східньому Берліні втекли на Захід на знак протесту проти тамошніх комуністичних „реформ", — нараховував в минулому році 13.000 студентів. Університетські студії розпочались в цьому році 1 листопада, але вписи продовжуються ввесь цей місяць. Вписалось додатково 2.400 студентів, з того 1.305 з Західньої Німеччини, а решта з різних інших країн.

● Швайцарці стурбовані і сердиті з приводу відвідин італійського міністра праці Фльорентіна Суллью, який досліджував умовини життя і праці італійських робітників у Швайцарії і заявив, що коли Швайцарія не переведе різних соціяльних реформ і не припинить дискримінування італійських робітників щодо заплати, то Італія заборонить виїзд італійців на роботи до Швайцарії. Швайцарія затруднює 550.000 чужинців, з того 390.000 італійців. Вони дістають нижчі платні, як швайцарці, і не мають права користати з різних соціяльних користей.

● В Альжирі застрелено вже четвертого високого поліційного старшину, комісаря Рене Жубера. Загально вважають, що вбивниками є не альжирські араби, а французькі націоналісти із військової революційної організації, що поборює режим де Голя. На похороні того старшини в минулу суботу командант французької поліції Жак Обер, перестерігав, що коли б не французька поліція, то альжирські автохтонні мусульмани винищили б поголовно французьких колоністів та що Франція затямить собі вбивників, які не є французькими патріотами, а звичайними кримінальними злочинцями.

● Комуністи в англійській робітничій спілці електриків потерпіли поважну поразку: у виборах 11-х членів Крайової екзекутивної комісії тієї спілки стан посідання комуністів скорчився з 8-х членів до 2-х. Таким чином протикомуністи дістали більшість 9:2 в тій спілці, що її виключено з Генеральної Ради британських робітничих спілок за слухняність супроти комуністів.

● Об'єднана Арабська Республіка, яка має поважні політичні й економічні турботи та якої президент, Гамаль Абдель Нассер, штовхає країну до „соціялістичної" системи, дістане від ЗДА 200.000 тонн зерна, 250.000 тонн порошкованого молока, 18.000 тонн насіння і олії та 20.000 тонн товщів, разом на вартість понад дол. 20 мільйонів, платних в єгипетських фунтах. Ця Республіка, яка насправді є Єгиптом, має великий неврожай внаслідку атмосферичних катастроф.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Сила вільного світу

Перевага вільного світу над комуністичним полягає не тільки в цифровому відношенні населення вільних та уярмлених країн і не тільки у відношенні збройних сил. Ця перевага передусім у силі духа, в ідеології волі, яка є такою грізною для комуністичних країн, що вони бороняться проти неї залізними й бамбусовими завісами, затулюють рот пресі й заглушують закордонні авдиції. Але найявніша і найбільш яскрава та очевидна перевага вільного світу над комуністичним лежить у ділянці економіки. Коштом найбільш примітивних життьових потреб 200 мільйонів своїх поневолених громадян большевицькі верховоди зуміли розбудувати могутній важкий промисл, головно для цілей збросння. Вони розвинули технологію, осяги якої використовується для пропагандивних цілей в СССР і поза ним. Але за 43 роки свого панування по нинішній день в европейській частині СССР рівень життя найнижчий в цілій Европі. Щоб втишити вимоги підсовєтських громадян щодо недоступних для них предметів першої потреби, Хрущов раз-у-раз повторює гасло „наздогнати й перегнати" Америку в ділянці продукції, при чому жонглює цифрами виробництва в різних ділянках важкого промислу, головно сталі, вугілля й електричної енергії. На останньому московському партійному з'їзді Хрущов заявив, що вже в 1970-му році СССР „випередить" своєю продукцією Америку, а в період 1971 - 80 рр. в Совєтському Союзі буде збудований комунізм, що забезпечить підсовєтським громадянам найбільший у світі добробут.

Захід прийняв виклик Хрущова щодо перегонів в економічному розвитку. В четвер і п'ятницю цього тижня відбуватимуться наради представників 20-ох країн заснованої минулого року Організації для економічної співпраці й розвитку, до якої належать всі західні европейські держави, ЗДА й Канада. На тій конференції мають прийняти плян підвищення загальної продукції Західньої Европи й Північної Америки впродовж найближчих 10-ох років на 50%, при чому — як коментує „Ню Йорк Таймс" — сама лише надвишка дорівнюватиме всій нинішній продукції Совєтського Союзу.

Поштовхом для цієї західньої 10-річки була не тільки самохвальба большевиків, але й надзвичайно успішні висліди створення Спільного господарського ринку для його 6-ох західньоевропейських учасників. Саме тепер ведуться переговори між Англією й іншими членами так званої „Зовнішньої сімки", себто очолюваної Англією Асоціяції европейської вільної торгівлі в справі приступлення до 6-членного Спільного господарського ринку. В разі успішного закінчення цих переговорів у Західній Европі може внедовзі постати могутній економічний блок, поза яким не сміють опинитися З'єдинені Держави й Канада. Тому головним творцем названої на вступі 20-членної, так би мовити, всеохоплюючої Організації економічної співпраці й розвитку, був колишній заступник державного секретаря для економічних справ, теперішній секретар фінансів Даґлас Діллон. Могутній економічний розвиток Заходу, зокрема Америки, який зліквідує безробіття, уможливить знищення митних бар'єрів, бо робітничі спілки не будуть обстоювати їх задля протекційної охорони крайової продукції, коли члени цих спілок все одно будуть повністю затруднені.

Розрахунок Хрущова на можливість „наздогнати й перегнати" був роблений без господаря. Московський диктатор завжди переочував „дрібничку", що Захід, зокрема Америка, не стоятиме на місці, і що сповільнений останніми рецесіями поступ американської економіки піде швидкою ходою вперед унаслідок плянових зусиль. Тому паризькі цьоготижневі наради міністрів господарських ресортів 20-ох країн Заходу можуть мати історичне переломове значення, можуть остаточно вбити мрії Хрущова про економічну перевагу СССР.

Страх у Кремлі

Усі дії й виступи Хрущова та його соратників з „колективного керівництва" зумовлені під сучасну пору страхом. В основному — це, з одного боку, страх перед мілітарною і господарською перевагою Заходу, що наказує совєтським самодержцям переводити безупинні спроби з багатомегатоновими бомбами, а, з другого — страх перед народним спротивом і гнівом, якщо б Хрущов і його кліка спробували вернутися до методів терору, репресій і переслідувань.

Страхом Хрущова подиктована й остання зміна на становищі голови Комітету Державної Безпеки при Раді Міністрів СССР, яка виявилася в усуненні дотеперішнього керівника КҐБ Александра Шелепіна, того, що ще два тижні тому виступав на 22-му з'їзді КПСС з рожевим звітом про „досягнення" органів безпеки, і в призначенні на його місце Владіміра Семічастного, донедавнього провідника комсомолу. Пам'ятаючи небезпеку, яка загрожувала йому після смерти Сталіна збоку Берії, Хрущов боїться тепер зросту влади й унезалежнення органів безпеки і з цієї причини усунув на початку 1960-го року з посту голови КҐБ свого довголітнього соратника і співучасника у кривавих масакрах ген. Івана Сєрова, а тепер усунув і Шелепіна, як надто заанґажованого в справах „безпеки".

Усунення Шелепіна подиктоване можливо також страхом Хрущова перед т. зв. антипартійною групою і її прихильниками, що їх без ніякого сумніву є ще багато серед партійних мас. Аналізуючи виступи Хрущова на 22-му з'їзді КПСС з їх засуджуванням вчинених Сталіном порушень „соціялістичної законности" і таврування „фракціонерів" за їх намагання повернути до „старих порядків", Хрущов ні разу не висловив вимоги викинути Молотова, Маленкова, Кагановіча й інших з партії, ані тим більше не домагався поставити їх під суд за співучасть у кривавих злодіяннях Сталіна. Навпаки, Хрущов повторив свою розмову з Кагановічем, в якій гарантував останньому що він зможе „спокійно працювати й жити", якщо тільки буде „чесно працювати, так, як працють совєтські люди". Не вивів теж Хрущов ніяких консеквенцій і супроти Ворошилова, але запропонував проявити супроти нього „великодушність", з вірою, що він буде далі „боротися активно за справу партії". Не витягнув ніяких консеквенцій проти членів антипартійної групи також і 22-ий з'їзд, який у своїх резолюціях не взяв під увагу ані вимог Подгорного та інших позбавити членів антипартійної групи членства в компартії, ані категоричних вимог Шелепіна „притягнути учасників антипартійної групи до найсуворішої відповідальности". Є всі підстави думати, що саме ці категоричні вимоги Шелепіна й привели до його усунення з посту керівника КҐБ і що ця категоричність зробила Шелепіна невигідним для Хрущова, так само, як „невигідними" для нього виявилися згодом Кириченко і маршал Жуков, які допомогли головним чином Хрущову ліквідувати „фракціонерів" у Президії ЦК КПСС.

У своїй перфідній тактиці Хрущов, напевно, враховує, що притягненням донедавніх сталінських соратників Маленкова, Молотова, Кагановіча та Булґаніна до „найсуворішої відповідальности", як цього вимагав Шелепін, неминучи привело б до розгляду участи самого ж Хрущова в сталінських масакрах і репресіях, зокрема ролі Хрущова у кривавих чистках 1937 - 38 рр. в Україні. Тому Хрущов воліє ліквідувати своїх противників спроквола, дозволяючи їм навіть помирати спокійно на підрядних постах чи на пенсії, аніж започаткувати проти них прилюдні процеси, на яких вийшли б на яву також і його злочини. Тому й усуває він всіх тих, навіть найближчих своїх соратників, з важливіших постів, які виявили себе надто наполегливими в боротьбі із впливовими не тільки колись, але ще й сьогодні конкурентами Хрущова до влади.

Зенон Стефанів

АТОМОВИЙ АПОКАЛІПСИС

Апокаліпсис — це назва пророчої книги про кінець світу, де виступають чотири їздці - комонники з вогненними мечами, що символічно представляють стихійні лихоліття: смерть, голод, заразу-моровицю та війну.

Мимоволі насувається візія таких апокаліптичних страхіть, коли читаєш різні припущення, а радше навіть авторитетні твердження і пророчі об'явлення, що стосуються атомової зброї, як також і майбутньої атомової війни.

Звичайно, ті автори, — маємо на думці деяких американських і еміґраційних українських, — висказують свої погляди, що обертаються довкола кількох сльоганів: кінець культури й цивілізації, загин людства, смертоносна радіяція, не буде вже більше переможців і переможених та інше.

Їхні висновки на майбутнє є сьогодні хібащо предметом чисто особистих, теоретичних міркувань; а передбачування натомість наслідком світогляду, вдачі, темпераменту, а то й настрою після погано переспаної ночі.

Через те витворюються і поглиблюються в суспільстві пораженецькі настрої зневіри, дефетизму, капітуляції і байдужности. Цього власне комунізмові й треба.

Кожну фортецю, хоч би вона була наймічніше устаткована і опоряджена ультрамодерною зброєю, можна здобути ізсередини, не вживаючи зовсім бойових руйнуючих засобів, — тоді, коли оборонці дадуть себе морально роззброїти.

Пишеться багато про жахливі наслідки атомової радіяції в майбутності, коли була б вжита у війні атомова зброя, єдначе небагато приділяється уваги до ще більш небезпечної і загрозливішої радіяції, яка діє вже тепер. Це є радіяція большевицької психологічної зброї — пропаганди, терору, шантажу і застрашування, що її проміння може знищити духа спротиву не тільки одиниці, але й цілого суспільства вільного світу без війни.

Ми далекі від того, щоб легковажити величезну нищівну силу атомової зброї. Щоб уявити ту силу, наводимо достовірний голос. Генерал Пауер, командувач стратегічного летунства ЗДА, в останньому випуску офіційного органу Армії (Army Information Digest — жовтень 1961 р.) подає, що атомовий вантаж дослівно одного бомбардувального літака Б-47 або Б-52 має більшу вибухову силу, ніж усі бомби, які були скинені в бомбардуваннях обома воюючими сторонами під час другої світової війни.

Все ж таки, не зважаючи на небувалу досі силу вибуху і засягу атомової зброї, — вона ще не є зброєю абсолютною, так, як і немає абсолютних восн, що могли б знищити світ, цивілізацію і людство. Не були і не є ще абсолютною зброєю, як, наприклад, в минулому — вогнепальна, що замінила лук, метавку і балісту, а в сучасному — скорострільна, хемічна і бактеріологічна, — що насправді, хоч ще й не були застосовані, є власне зброєю масового знищення, може і в більшій мірі ніж атомова, — а далі літак, танк і ракета, включно з найновішим „Вульканом", американською скорострільною гарматкою, що вистрілює за одну хвилину 6.000 набоїв.

Найгрізнішим і рішальним чинником у кожній війні була і залишиться людина, — її відвага, наснага і стійкість, не зброя, якою вона володіє.

Існування атомової зброї є вже фактом, до якого пристосуватися мусять обидві сторони. Тому, що ініціятива до її вжиття належатиме, поза всяким сумнівом, до неприятеля, — невідомо ще чи в майбутньому збройному конфлікті буде вона використана. Тим більше, що в деяких ситуаціях війни атомова зброя може бути не вповні придатна.

Цікаво, що совєтська стратегічна концепція не визнає доктрини короткочасности війни, не зважаючи на її атомовий характер, але наставлена на її довготривалість. Маршал панцерних військ — Ротмістров в органі генштабу „Военная Мисль" твердив, що сама атомова зброя без вирішальних операцій суходільних військ, не може привести до остаточного висліду.

Один із найчільніших американських військових начальників — генерал Альберт Ведемаєр, в своїй знаменитій книжці "Wedemeyer Reports" пише м. ін. таке: „Сьогодні комунізм є найбільшою загрозою у здійснюванні наших намагань. Ми мусимо оту, світового обсягу, змову стримати і знищити, в противному разі самі будемо зруйновані. Ми можемо осягнути успіх тільки тоді, коли не будемо ухилятися від найменшого і найбільшого ризика, і мусимо, коли вже іншого виходу немає, — мати мужність до боротьби".

Ці слова повинні добре запам'ятати всі „атомові" комбінатори і панікери.

Ю. Студинський

ЧЕТВЕРТИЙ АДЕНАУЕР

Досі знала Німеччина трьох Аденауерів. Першого Аденауера, дев'ять років тому, коли його вибрано тільки одним голосом більшости, і цей один голос належав самому Аденауерові, який заявив, що йому того голосу вистачає.

Два наступні Аденауери були відомі в німецькому краю, як ці, що зуміли відбудувати розбиту і знищену у війні Німеччину. Поступово вдалося канцлерові, який, до речі, мав знаменитих співробітників, а в першій мірі міністра господарства проф. Ергарда, поставити Німеччину на високий щабель економічного розвитку. Проф. Ергарда названо „міністром господарського чуда". Бурхливий розвиток німецької економіки викликав був навіть затривоження в сусідніх краях, які не забули страхіття другої світової війни. Це недовір'я до Німеччини зумів Аденауер перебороти. А з тим питанням було тісно пов'язане також і питання німецького узброєння. Труднощі були не тільки на зовнішньому, але й на внутрішньому полі.

У хвилині, коли Аденауер узяв владу в свої руки, власники крамниць із дитячими забавками не відважувалися навіть виставляти у вікнах вояків із олова. Німеччина була здемілітаризована, і цілий світ бажав, щоб німецької армії взагалі не було. Це може виглядати парадоксом, але ніякий, хоч би і найздібніший, державний муж не був би всилі допровадити німецьку республіку до НАТО, якби йому не допомогла своїми грізними заявами большевицька імперія. Вступлення Німеччини до НАТО і попередня організація німецького війська були не меншим „німецьким чудом".

Але мабуть чи не найбільшим успіхом Аденауера в світовій політиці, принаймні на европейському терені, було допровадження до німецько-французького порозуміння. Тут дістав Аденауер несподівану допомогу від президента Франції де Голя. Коли генерал де Голь став удруге на чолі Франції, ця подія викликала велике затривоження в усіх німецьких політичних колах, не кажучи вже про людину з вулиці. Усі в Німеччині думали, що французький уряд під кермою де Голя поведе якнайгострішу антинімецьку політику. Однак, сталося інакше. Між цими двома старими европейськими політиками нав'язалась спершу особиста приязнь і взаємна пошана, внаслідок чого з бігом часу повністю зліквідовано затяжний французько - німецький конфлікт. Тепер, немає найменшого сумніву, президент Франції чинно сприяє німецькій закордонній політиці.

Коли першим трьом Аденауерам прийшлося в досить легкий спосіб перебрати керму в Німеччині, то Аденауерові число чотири прийшлося дуже тяжко. Християнсько-Суспільна партія ЦДУ - ЦСУ втратила в останніх виборах абсолютну більшість у парляменті, і треба було шукати парляментарного союзника. Фракція Вільних Демократів заявляла була під час виборчої кампанії, що вона ні в якому разі не ввійде до уряду, очолюваного „старим паном". І кажуть, що відступлення від цієї тези Вільних Демократів є черговим, але вже особистим чудом парляментарної техніки німецького канцлера.

Не треба забувати, що проти Аденауера кожного дня появлялися статті в багатомільйонових накладах, в яких підкреслювалося кожну справжню чи вигадану перепону Аденауера при складенні уряду.

Треба признати, що в останніх тижнях з найбільшим тактом поводилася в політичному житті Соціял - Демократична партія. І цією своєю поведінкою вона, мабуть, зарезервувала собі місце на майбутнє.

Відхід дотеперішнього міністра закордонних справ фон Брентано на домагання Вільних Демократів — досить заплутана справа, бо все таки ця людина очолювала німецьку закордонну політику, яка була чи не єдиноможлива в сучасній міжнародній ситуації. Чи міністер Шредер буде ліпшим керівником міністерства закордонних справ, покаже недалеке майбутнє.

Цікавою і питомою для сучасного міжнародного положення є гратуляційна телеграма Хрущова. Також дуже довгі розмови німецького амбасадора в Москві, д-ра Кроля, з совєтським прем'єром та дуже довгі розмови між амбасадорами Німеччини і СССР в Лондоні вказували б на те, що Кремль бодай на якийсь час бажає відпруження у відносинах з Союзною Німецькою Республікою. В англійській пресі навіть появились були вістки, що Кремль підготовляє нове Рапалльо. Очевидячки, ми це наводимо тільки з газетярського обов'язку.

Є також вістки, що Аденауер, який незабаром матиме розмову з президентом Кеннеді, бажає також зустрітися з Хрущовим. Навіть кажуть, що Хрущов хоче приїхати до Бонну. Це подаємо теж із зрозумілим застереженням.

Тіто скаржиться, що ЗДА узалежнюють допомогу від політики

Београд. — Югославський диктатор Тіто у промові, яку виголосив в минулий понеділок при святочному відкритті нового битого шляху в Югославії, скаржився, що З'єдинені Держави узалежнюють уділення Югославії дальшої харчової допомоги від зміни югославської закордонної політики. Тіто гороїжився, що він того не зробить. Тіто твердив, що ЗДА відтягають признання Югославії нової допомоги в харчах внаслідку його, Тіта, промови, що її він виголосив на недавньому з'їзді невтральних лідерів в Београді. Тепер Тіто у тій своїй новій промові зайняв знову просовєтську й антиамериканську лінію. Він прославляв СССР за його господарські осяги та солідаризувався з Хрущовим в його виступах проти Альбанії. Тіто таврував комуністичний Китай за оборону Альбанії. Так само, Тіто висловився знову за існування „двох Німеччин" та солідаризувався з Хрущовим щодо закидання Західній Німеччині мілітаризму. Тіто заповів, що він купуватиме збіжжя „де буде можна" та потішав своїх земляків, що вони всеодно „не будуть голодувати", без уваги на становище Америки.

Британський прем'єр настоює на конечності економічно сильної Европи

Лондон. — Британський прем'єр Геролд Мекміллен, промовляючи в минулий понеділок на традиційному бенкеті в посадника міста Лондону перед елітою британського господарського світу, палко боронив конечність приступлення Англії до Спільного господарського ринку 6-х західньо - европейських континентальних країн, мотивуючи це одначово інтересами британської торгівлі, як небезпекою збоку Совєтського Союзу. При цій нагоді Мекміллен накреслив головні напрямні британської закордонної політики, якої базою є союз з ЗДА та перебування в НАТО. Актуальною ціллю британської політики є — за заявою Мекміллена — змагати постійно до зменшення міжнародного напруження. Мекміллен не накреслював міражу згоди з Совєтами. Навпаки, він вказував на труднощі „співіснування", але висловив надію, що можна буде зберегти той „модус вівенді" з комуністичним світом, про який кажуть циніки: „жити на здоровій базі взаємного недовір'я".

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

ПІДНЕСЛЕ ВРАЖЕННЯ...

... З мистецької виставки Миколи Бутовича. Лиш увійдете на залю, яка добра, жива, культурна атмосфера бутовичівського світу огортає усю вашу істоту! Мистець, хоч тут і там нахилиться до форм того доброго сучасного модерністичного французького мистецтва, то так тонко й культурно їх, форми, „українізує", перетравить, що вони стають його, індивідуальними. Психологічно ж мистець живе ідеалістичним світом України гоголівського типу: пісні, приповідки, повір'я, побут, мітологія енеївської легкости, демонологія — це в нього живе, декуди реготом заливається, — як „Зібралася кумпанія". Тут і там мистець єднається з природою так щільно, що на її лоні він бачить і передає нам „Трав'яного поета", „Трав'яну царівну" тощо. Є у нього й відгомін, стилізацію, Трипілля. Є і відгомін, можна б сказати, дорійського стилю — не стилізації брамантівської, а таки української! — як: „Святі церкву будують" (щедрівка). — Уся ця виставка, всі твори стоять на високому естетичному й етичному рівні, що є прикметою всієї творчости мистця. Уся виставка має одноцілу, зав'язану мистецьку вартість і підкреслену, устійнену індивідуальність. Є й нариси красвидів добрі в тоші й живі в кольориті.

На маргінесі: насувається така думка — Микола Бутович і Едвард Козак, одні з тих наших мистців, що не перестають жити нашим, українським світом і передають нам у своїх творах його історію, побут давній і сучасний, сатиру й гумор його. Це треба підкреслити.

Виставка творів М. Бутовича відбувається в Українському Народному Домі, 142 — 2-го Евню, Ню Йорк.

М. Островерха

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

У СПРАВІ ПРАЦІ ЛЕВА ЯСІНЧУКА

Дозволю собі на скромне побажання, а саме, щоб Редакція „Свободи" фейлетони Лева Ясінчука „В незабудь сущим і грядучим поколінням" видала окремою книжкою. Таку книжку, подібно як історію Т-ва „Просвіта", повинен мати кожний свідомий українець, а впершу чергу повинна мати наша молодь, щоб вона зрозуміла й відчула свій обов'язок піддержувати Рідну Школу й користати з того добра, яке їй Рідна Школа на чужині старається дати. Історію завзятої й послідовної боротьби української спільноти за Рідну Школу молодь мусить знати й виплекати в собі культ Рідної Школи. А до цього потрібна така книжка, як Л. Ясінчука.

Т. Залеський

Торонто, 1961 р.

Д-р Лука Луців

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ

(У 150-річчя з дня народження)

(14)

Написав Шашкевич і коротке оповідання „Олена", в якому „молодий пан" обіцяє прийти на весілля до свого кріпака, але тільки на те, щоб молоду викрасти. „Олена" написана поетичною мовою. „Се безперечно поетична проза, далека від прози Основ'яненка, а ближча до пізнішої мови Федьковича, се не наслідувана, а його власна мова, в котрій виповілася також його власна думка", — вірно зазначив Б. Лепкий, який справедливо вважав, що не треба шукати джерел виявленого тут байронівсько-вальтерскоттівського настрою в чужих польських чи німецьких творах, бо таких подій з опришками було тоді повно на землі, і в родині Шашкевичів згадували про „набіг опришків" на підлисецьке попівство.

Ось як автор описав Олену:

„Пишна княгиня, як русалочка гарна, ще раз барвінковим золото-зеленим стрійна, їх веселій придивлялась охоті та часто в легкій коломийці розковану русу косу на легкий кругом пускала вітер... Дівчат як звізд на небі, а всі красні, а найкраща Олена сама молода: лице в неї як сонечко ранком, а очі як зірочки перед досвітом, голосочок як дзвіночок, а ноги — вітрець легонький, а руки — сніжок біленький, а сама як... як... гарная ланя". (Твори, ст. 101).

Варто ще навести опис нападу опришків під „верховодником" Медведюком на пана старостича, щоб відібрати Олену:

„Задзвонили топірці та мечі, іскри ся посипали мов з димні, стерлися дві хмари, б'ючи мовнями по чорних воздухах, а Медведюк буй-туром вергся на супротивника, вибив меч зо жмені, завинув ясним топірцем, та й вигнав вражу душу лукаву негідника щелиною в голові".

Сам Медведюк описаний так:

„Барки єго — у Бескидах камінь, дуб — єго правиця, брови єго як дві чорні хмари, а очі єго — з-під тих хмар дві мовні, а борода єго — піч темна, осінна, а голос єго — грім серед літа; а ступив ногою — земля стогнала, вергся на врага — буй-туром валив".

Ми вже говорили вище про різноманітність Шашкевичевих стилів і жанрів, на яку звернув увагу проф. Ю. Шевельов, який і старався дати відповідь на те, чи Шашкевич мав власне обличчя, чи тільки наслідував чужі стилі в різних жанрах, щоб розвивати українську мову.

Проф. Ю. Шевельов пішов правильним шляхом і почав від мистецької аналізи Шашкевичевих творів. Стара це правда, що поета пізнати по епітетах і порівняннях. Шевельов навів весняний пейзаж із „Бандуриста":

Бувало весною, як ліс розів'ється
І чистими птичок гукне голосами,
Дуброва, як дівка, в цвіття прибереться,
Пчілка задзвонить лугами, полями,
Стадами весело заграє долина,
А в ріці рибонька аж носить водою.

„Як усе загально! — писав критик. — Нічого специфічного для якоїсь конкретної місцевости, навіть слів ужито з родовим значенням, а не з видовим: ліс — який: сосновий, дубовий, березовий? птички — які птички? цвіття — які саме квітки? про які стада говориться? яка річка? які риби? І такі всі пейзажі Шашкевича... Тільки в „Підлиссі" можна знайти поодинокі конкретні деталі, але й тут фігурують загальні „ліси, гори, всяка (як це характеристично!) деревина".

Подібне ствердив Шевельов і при характеристиці Шашкевичевих епітетів, які рідко коли конкретизують уяву: вітер — буйний, сонце — ясне, чагарі — густі, хмари — чорні; або епітети книжного походження: вітер — легкокрилий, пил — вічний, стріла — шпарка, лях — гордий. Це справді „Шашкевич полюбляв абстрактну лексику, в нього часто стрічається слова: сум, смуток, журба, туга, розпука, печаль, біда, недоля, радість, щастя".

Шевельов дав вірну характеристику поетичних засобів Шашкевичевого слова. Але, гадаємо, він непотрібно взявся передбачати, як би то Шашкевич був писав, коли б був жив пізніше, а не на початку відродження української літератури в Галичині:

„Це був би голос тихий і скромний, лірика обмеженого діяпазону, але кришталевої чистоти й прозорости, мрійлива й ніжна, зворушлива й проймаюча, то сумна, то сповнена бадьорости й закликів до майбутнього".

Знаючи Шашкевичеві зусилля видати книжку українською мовою, можна відповісти, що, якби не було отих важких політичних обставин, про які ми згадували на початку цієї праці, то можна сумніватися, чи Маркіян Шашкевич був би саме таким поетом, як передбачає проф. Шевельов. Згадаймо тут характеристику Якова Головацького:

„Маркіян був м'якого, доброго серця, в товаристві дотепний і забавний... Лиш коли розговорився за рущину, народність, за рідний язик, родиму словесність і пр., тоді показалася вся сильна душа його, котра в тім слабовитім тілі жила... Він цілий тим духом жив і віддихав".

Подібно писав про Маркіяна і інший його приятель та звеличник — Микола Устиянович:

Тямлю ще добре, — бо якими ж літи
Хвильочки тії мож запам'ятати?
Колись як думи нашії нам піти
І руської мови красу розвивати
В ясненьких барвах і силі...

Тоді, о Боже! Як же то жаріла
Блідність уст Твоїх, палало личенько,
Жальом думою душа розгоріла
В набесні двори далеко, бистренько
Несла гадочки печалі...

І тому то, здається нам, мав таки рацію М. Гнатишак, який у Шашкевичеві бачив „активного і пристрасного трибуна, проповідника дії, активізму". За таку характеристику Шашкевича, як у Гнатишака, промовляло б і те, що Шашкевич на теми своїх творів з історичними сюжетами вибирав славні події нашого минулого. „Болеслав Кривоустий під Галичем 1139" кінчається бадьорими строфами:

Вач, Болеслав гордовитий
Поклоном низеньким впав,
Враг, напасник сановитий
На чужім коні втікав.

Радість, радість, галичани!
Не загостить більше враг;
Грими, Дністре, шуми, Сяне:
Не прискаче вовком лях!

В УНСОЮЗІ СТВОРЕНО КЛЮБ ЗАСЛУЖЕНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу на своєму засіданні 27-го жовтня ц. р., беручи до уваги великий успіх цьогорічної передконвенційної кампанії за розбудову УНСоюзу, покликав до життя Клюб Заслужених Союзових Організаторів. Членами цього Клюбу будуть іменовані організатори, які впродовж цьогорічної кампанії присднають для У. Н. Союзу 25 або більше членів. З членством цього почесного Клюбу будуть зв'язані різні відзначення та привілеї, зокрема члени Клюбу одержать почесні плякети у формі щита, виконаного з горіхового дерева, на якому буде поміщена велика металева кольорова відзнака УНСоюзу, а на мідяній таблиці буде поміщене ім'я члена Клюбу. Ці плякети будуть вручені членам Клюбу на бенкеті, який відбудеться в часі 25-ої ювілейної Конвенції УНСоюзу в травні 1962 р. Переможці передконвенційної кампанії будуть приміщені за окремим почесним столом. Крім цього вони матимуть змогу здобути одну з трьох додаткових грошових премій у висноті $250, $150 і $100, вільний побут на Союзівці в часні вакацій та чимало інших нагород. Цей Клюб подуманий, як постійна установа, яка буде доповнюватися кожного року новими заслуженими організаторами У. Н. Союзу та матиме свою самоуправу.

Хоч до закінчення цьогорічної кампанії залишається ще півтори місяця, під цю пору на членів цього Клюбу закваліфікувалися 28 осіб, знимки яких поміщено поруч. На чолі цих заслужених організаторів знайшлася трійка „сотників", які здобули в перших місяцях цього року понад 100 членів кожний. Є це Єфим Омельченко з Грінсбі, Канада, який здобув 135 членів, та Микола Ткачук з Шикаґо і Михайло Турко з Форд Ситі, які здобули по 115 членів. За ними слідує друга велика трійка, яка здобула понад 70 членів та до якої належать мґр. Іван Скочиляс з Филаделфії, головний радний і екзекутивний секретар Канадійської Канцелярії Богдан Зорич з Торонта та його товариш і постійний конкурент, головний радний Іван Одежинський з Филаделфії. За ним слідує 6 осіб, які здобули понад 50 членів, а саме Семен Левицький з Торонта, Петро Головачук з Пасейку, Василь Попович з Рачестеру, інж. Володимир Коссар з Вінніпеґу, проф. Роман Чучкевич з Клівленду, та заст. гол. предсідника інж. Степан Куропась. За ним іде 16 організаторів, які здобули між 25—48 членів. Між всіми 28-ма чемпіонами знаходиться покищо тільки дві жінки: п. Олексик-Олек, секретарка 22 Відділу в Шикаґо, та Анна Ремік, секретарка Відділу 238 в Бостоні. Ця листа напевно з кожним днем буде збільшуватися новими заслуженими організаторами, чоловіками й жінками, від яких щодня наспівають нові аплікації. Можна сподіватися, що ці числа впродовж двох останніх місяців року подвояться і членами цього почесного Клюбу і його основниками стане не менше, як 50 осіб.

Одною з причин успішности цьогорічної кампанії є ця обставина, що ця кампанія ведеться в році сторіччя Шевченкової безсмертности. З уваги на це, що Тарас Шевченко є патроном Українського Народного Союзу, починаючи з половини цього року нові члени одержать грамоти з надрукованим на них портретом Тараса Шевченка. Багато українських громадян, однаково тих, що є вже забезпечені в УНСоюзі, як тих, що ще не є його членами, забезпечуються в ньому, зглядно побільшують своє забезпечення для того, щоби здобути цю пам'яткову грамоту. Ця Шевченківська грамота буде особливо цінною пам'яткою для української молоді. На визначний успіх цьогорічної кампанії впливає також те, що є це передконвенційна кампанія, яка попереджає та готовить успіх для ювілейної 25-ої Конвенції УНСоюзу, яка відбудеться в Ню Йорку в травні 1962 р.

Маючи на увазі постійний ріст і розвиток УНСоюзу та бажаючи, щоби на його Конвенціях знайшлися всі заслужені організатори членів У. Н. Союзу, попередня Конвенція з 1958 року, внесла зміну в статті 10-ій статуту УНСоюзу в тому напрямі, що конвенційними делеґатами повинні бути обрані союзовці, які „виявили активну участь в організаційній та розвитковій праці УНС". Треба сподіватися, що всі союзові діячі доложать найбільших старань до того, щоби задовільнити цю новну вимогу статуту, ще заки відбудуться вибори на делеґатів на Конвенцію.

Цей рік належить до одного з кращих в довгому ряді успішних років постійного розвитку УНСоюзу. В ньому У. Н. Союз осягнув уже 3 рекорди, а саме переступив 80,000 членів та 25,000,000 долярів майна, а його загальна сума забезпечення, тобто сума, на яку УНСоюз видав забезпечення своїм членам, переступила 60,000,000 долярів. — Є підстава надіятися, що ці успіхи будуть зростати та що буде виконаний клич Головної Канцелярії УНСоюзу: 500 нових членів в листопаді і 1,000 членів в грудні цього року.

Перші члени Клюбу Заслужених Організаторів УНСоюзу

Є. Омельченко, Грімсбі, Онт., 135 — М. Ткачук, Шикаго, 115 — М. Турко, Форд Ситі, 115 — І. Скочиляс, Филаделфія, 85

Б. Зорич, Торонто, 82 — І. Одежинський, Филаделфія, 71 — С. Левицький, Торонто, 68 — П. Головачук, Пассейк, 58

В. Попович, Рочестер, 57 — В. Коссар, Вінніпег, 56 — С. Куропась, Шикаго, 54 — М. Семків, Шикаго, 48

В. Романишин, Ню Брітен, 39 — С. Мотрович, Акрон, 39 — В. Запаранюк, Ютика, 37 — Т. Шпікула, Шикаго, 33

В. Цимбала, Монтреал, 33 — І. Красник, Шикаго, 32 — І. Будняк, Перт Амбой, 31 — В. Никифорук, Ню Йорк, 31

І. Петрущьо, Майцервил, 26 — Гелен Олек, Шикаго, 25 — І. Флис, Ню Йорк, 25 — В. Клоєник, Бруклин, 25

Між цими знімками немає чотирьох організаторів, які стали членами Клюбу, а саме проф. Р. Чучкевича з Клівленду, який здобув 56 членів, В. Гінчара з Бостону (30 чл.), Анни Ремік з Бостону (25 чл.) та І. Пиндуса з Сиракюз (25 чл.), які не прислали своїх знімок.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Успішний Концерт Капелі Бандуристів у Дітройті

29-го жовтня в Форд Авдиторії м. Дітройту відбувся великий концерт Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка під диригентурою Петра Потапенка. В концерті приймала участь і чисельна танкова група „Метелиця". З цієї нагоди Капелю привітав телеграмою губернатор І. Б. Свейнсон та особисто мейор міста Л. С. Міріяні.

Концерт відбувся під патронатом Віндзорської культурної інституції „Крістіян Калчер Сірієс". Програма відбивала сторіччя смерти Т. Шевченка, і з тим була спеціяльно укладена для американської публіки.

Залю, що містить 3,000 осіб на три чверті виповнила майже сама американська публіка, не зважаючи на те, що в тім самім часі в інших сусідніх театрах виступали совєтський балет та Нюйоркська опера.

Місцева американська преса відзначила великий успіх Капелі, підкреслюючи при тім факт, що СССР втратив цю велику мистецьку одиницю.

Виставка Образотворчого Мистецтва УСОМ Канади

Українська Спілка Образотворчих Мистців у Канаді влаштовує в часі від 9—17-го грудня ц. р. виставку творів членів Спілки з усіх місцевостей їх перебування в Канаді. Виставка присвячена 100-річчю від року смерти Тараса Шевченка, відбудеться у виставовій залі УСОМ при 140 Бетерист Ст. в Торонті. Відкриття виставки в суботу, 9-го грудня 1961 р., о год. 3-ій по полудні.

В неділю, чергового дня — 10-го грудня, о год. 7-ій вечора голова УСОМ д-р Богдан Стебельський прочитає доповідь про „Значення і ролю творчости Шевченка в сучасному образотворчому мистецтві". Доповідь буде доповнена світлинами репродукцій творів Шевченка. Після доповіді, що відбудеться в приміщенні виставки, мистці приймуть гостей склянкою чаю і обміняються думками з глядачами відносно своєї творчости і сучасного мистецтва в цілому.

✝

Ділимося сумною вісткою,
що в суботу, дня 4-го листопада 1961 року
в Торонто, Канада,
по довгій і важкій недузі, відійшов у Вічність

БЛ. П.

проф. ЛЕВ ТУРКЕВИЧ

колишній музичний керівник
Драматичного Театру ім. Лесі Українки і музичний керівник та диригент Оперного Театру у Львові.

Замість квітів на могилу складають 20.00 дол. для Українських Інвалідів.

АКТОРИ
ЛЬВІВСЬКОГО ОПЕРНОГО ТЕАТРУ

ПОДЯКА

Наша родина почувається до обов'язку скласти сердечну подяку всім, хто взяв участь у похоронних обрядах нашої Дорогої МАТЕРІ

ОЛЕНИ ГОРДИНСЬКОЇ

Сердечно дякуємо Всч. о. І. Балі, ЧНІ, за часте відвідування хворої, за похоронну відправу і зворушливу проповідь, Всч. о. Ю. Кочержукові за співучасть у відправі і відпровадженні тлінних останків на цвинтар, д-рові Б. Олесницькому з Нюарку, що від початку щиро по-синівськи зайнявся Покійною під час її недуги і побуту в шпиталі, Союзові Українок Америки і його чільним представникам, а зокрема Паням з 28-го Відділу СУА в Нюарку за численну участь у Похороні, та Всім, що склали свої вінки, пожертви на Служби Божі і добродійні цілі.

Дякуємо Шановним Паням, які зайнялися поминковим обідом після Похорону, та Всім численним його учасникам.

Хор під проводом п. М. Добоша своїм мистецьким співом причинився немало до звеличання Похоронів і йому належиться окрема наша подяка.

Також отримали ми велику кількість листів і телеграм з висловами співчуття. Не маючи змоги відповісти всім зокрема, складаємо цією дорогою наше Спасибі.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ
ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ
Д-р БОГДАН ГОРДИНСЬКИЙ
Д-р ВОЛОДИМИР ГОРДИНСЬКИЙ

Нюарк, дня 12-го листопада 1961.

Українське Допомогове Т-во „Дністер"

361 ВІДДІЛ УНСОЮЗУ — в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —
в суботу, 18-го листопада 1961 р.
в год. 6:00 вечора
у великій залі
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 140-142 2-га Евеню — в Ню Йорку

БЕНКЕТ—БАЛЬ

з нагоди 35-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ.
Під час бенкету виступить:
дир. Йосип Гірняк
— в ролі ГРИЦЯ ЗОЗУЛІ. —

Після бенкету — в год. 10:00 вечора
— відбудеться —
БАЛЬ
— на який запрошуємо —
УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ НЮ ЙОРКУ.
На балі пригравати́ме оркестра О. КОЗАКА.
— БУФЕТ У ЗАРЯДІ ВП. ПАНЬ —
ВСТУП на баль: $1.50.

СЛУЖБА БОЖА
за здоров'я Членів Т-ва „Дністер" та
ПАНАХИДА
за померших — буде відслужена
в СУБОТУ, 18-го ЛИСТОПАДА 1961 р.,
в год. 8:00 ранку.

КОМІТЕТ

Українське Лікарське Т-во в Америці

ВІДДІЛ ІЛЛИНОЙ
З нагоди
10-ЛІТТЯ ІЛЛИНОЙСЬКОГО ВІДДІЛУ
УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА
в АМЕРИЦІ
цим маємо шану запросили ВШ. Громадянство
на
СВЯТКУВАННЯ
що відбудуться в Шикаґо
в неділю, 19-го листопада 1961 р.
з такою програмою:

1. БОГОСЛУЖЕННЯ
в церкві св. о. МИКОЛАЯ — год. 11.00 рано
а в Катедр. Соборі св. Володимира — 10.00 рано
2. СВЯТОЧНІ СХОДИНИ
в ПЛАСТОВОМУ ДОМІ — при 2147 Вест Шикаґо Евеню — год. 12:30 по полудні.
3. БЕНКЕТ І ЗАБАВА
в EDGEWATER BEACH HOTEL — при 5300 Норд Шерідан Рд.

УПРАВА ІЛЛИНОЙСЬКОГО ВІДДІЛУ
УЛТ в АМЕРИЦІ

Увага! Вунсакет і Околиця! Увага!

УКРАЇНСЬКА ПАРАФІЯ
при УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ
ім. св. МИХАЇЛА у ВУНСАКЕТІ, Р. Ай.
— влаштовує —
у неділю, 19-го листопада 1961 р.
у ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ — 74 Герріс Евеню
ВУНСАКЕТ, Р. Ай.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

По полудні в год. 3:00 — відбудеться
СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ
У ПРОГРАМІ:
Святочна промова. — Виступи чоловіч. хору „БАНДУРА". Декламації тощо.

ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ ЗАПРОШУЄТЬСЯ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО.
ПАРАФІЯЛЬНИЙ КОМІТЕТ
при Українській Православній Церкві ім. св. Михаїла у Вунсакеті

Шкільна Рада при УККА

У неділю, 19-го листопада ц. р.
в год. 11:00 до полудня
в залі НТШ, при 302-304 Вест 13 вул. в Ню Йорку
— відбудеться —
ПЕДАГОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
з таким порядком нарад:

1. Проф. д-р К. КИСІЛЕВСЬКИЙ: Методика навчання української мови в Школах Українознавства;
2. Дискусія;
3. Резолюції.

УПРАВА ШКІЛЬНОЇ РАДИ

Заходом Громадського Комітету

при ПАРОХІЇ ЦЕРКВИ СВ. МИХАЇЛА
в ЙОНКЕРСІ, Н. Й.
— відбудеться —
в неділю, 19-го листопада 1961 р.
в ШКІЛЬНІЙ АВДИТОРІЇ
при ЧЕСНАТ вул.
СВЯТО в честь МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА
ПОЧАТОК — год. 4:00 по полудні.

ЗАПРОШУЄТЬСЯ ВШ. ГРОМАДЯНСТВО ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ.

Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України — Відділ у Дітройті

ЗАПРОШЕННЯ
Маємо шану запросити Вас з Рідньою
на ДОПОВІДЬ
проф. д-ра Богдана КОРДЮКА
Голови Політичної Ради Організації Українських Націоналістів закордоном (ОУНз) і кол. Голови Краєвої Екзекутиви ОУН на Західньо-Українських Землях, який приїхав з Европи на коротке перебування у ЗДА.
Проф. д-р Б. КОРДЮК говоритиме на тему:
„Наші сусіди і меншини".
Місце доповіді:
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ОСЕРЕДОК
2965 Карпентер — Дітройт
у НЕДІЛЮ, 19-го ЛИСТОПАДА 1961 р.
в год. 3:00 по пол.

Після доповіді:
СПІЛЬНА ГУТІРКА ПРИ ПЕРЕКУСЦІ.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
Секції Античної Історії Академії
Доповідь — проф. Джотам Джансона
Керівник Клясичного Департаменту Університету Ню Йорк:
„ЗНАЧЕННЯ ФОТОГРАФУВАННЯ З ЛІТАКА ДЛЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДІВ".
Засідання відбудеться
в НЕДІЛЮ, 19-го ЛИСТОПАДА 1961 р.
в год. 5:00 дня
в приміщенні АКАДЕМІЇ — 206 Вест 100 вулиця
Ню Йорк 25, Н. Й.

КЕРІВНИЦТВО СЕКЦІЇ

65-ЛІТНІ! Ви все ще можете забезпечитися в УНСоюзі. Не зволікайте, надробіть утрачений час!

НЕДІЛЯ, 19-го ЛИСТОПАДА 1961 — Год. 2:30 по пол.
на грищі Укр. Спорт. Майдану — при 31-ій Еве. і 124 вул. — College Point, L. I.
— відбудуться —
ФУТБОЛЬНІ МИСТЕЦЬКІ ЗМАГАННЯ
УСК Ню Йорк — НОТА S.C.
ПЕРЕДЗМАГ: год. 12:45: УСК (резерва) — НОТА S.C. (резерва)
ДОЇЗД на площу автом: 34 вул. Midtown Tunnel на Long Island Express Way та прямо Rodman St., Flushing, а далі Lawrence St. до 31-ої Еве. наліво.

Увага! НЮ ЙОРК, НЮАРК, ДЖЕРЗІ СИТІ, ПАССАЙК і МЕТРОПОЛІЯ! **Увага!**

Бувші мешканці Перемищини і Посяння!
З нагоди ТИСЯЧЕ-ЛІТТЯ КНЯЖОГО ГОРОДА ПЕРЕМИШЛЯ і появи книжки п. н.: „ПЕРЕМИШЛЬ ЗАХІДНІЙ БАСТІОН УКРАЇНИ"
— відбудеться —
в СУБОТУ, дня 27-го СІЧНЯ 1962 року — у ПАССАЙКУ
ТОВАРИСЬКИЙ З'ЇЗД з ВЕЧЕРНИЦЯМИ
СЛІДКУЙТЕ ЗА ПОДРОБИЦЯМИ. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ
КЛИЧЕМО: ШИКАГО, ДІТРОЙТ, ФИЛАДЕЛФІЮ, КЛІВЛЕНД, ТОРОНТО, МОНТРЕАЛ, ВІННІПЕГ й інші скупчення Перемишляків влаштувати подібні імпрези у себе. Дохід на англомовну книжку про Перемищину.

УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЯ
180 Вільям вул.
НЮАРК, Н. Дж.

КРУЖОК ПРИЯТЕЛІВ ПЛАСТУ
запрошує на

СУБОТА,
18-го ЛИСТОПАДА 1961
Год. 8:00 вечора

ТРАДИЦІЙНІ КАЛЕНДАРНІ ВЕЧЕРНИЦІ
— ВСІ МІСЦЯ ПРИ СТОЛИКАХ РЕЗЕРВОВАНІ. —
Проситься їх замовляти в
ГОВЕРЛІ — 203 Springfied Avenue, NEWARK, N. J. — Tel.: MA 3-6248

НАПЕРЕДОДНІ 35-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ „ДНІСТРА"

У найближчу суботу 18-го листопада ц. р., о год. 6-ій увечері в залі Народного Дому відбудеться бенкет і баль для відзначення 35-літнього ювілею існування й діяльності Українського Допомогового Т-ва „Дністер", 361 Відділу УНС в Ню Йорку.

Т-во „Дністер" постало в листопаді 1926 р. з об'єднання двох Відділів, а саме Т-ва „Вільні Козаки м. Львова" і Т-ва „Вільність в Америці". У 1932 р. відбулося перше ювілейне святкування новоствореного Т-ва „Дністер" при імпозантній участі 600 осіб і з того часу відзначення кожного 5-ліття стало традицією „Дністра". Сьогоднішній ювілей уже сьомий зчерги. Ціллю цих святкувань є не лише розвага й забава, але й підсумки пройденого шляху і виконаної праці, обрахунок сил, тісніше об'єднання членів і плянування намайбутнє.

За час свого 35-літнього існування „Дністер" відограв важливу ролю в українському житті не тільки нюйорської метрополії, але також і у всеамериканському, українському маштабі.

„Дністер" вибився на одне з передових місць не лише як Відділ УНС, але й як організація, що включилася повністю в загальногромадське життя американської України. Поруч обезпеченево - допомогової діяльности на братських засадах „Дністер" провадив живу й широку національно - політичну, національно - громадську й культурно - освітню та харитативну працю. „Дністер" був чутливий до життя українців в Рідному Краю, ставав в обороні топтаних окупантами прав свого народу, допомагав українській справі на Рідних Землях матеріяльно, зокрема в галузі рідного шкільництва. В минулому „Дністер" вславився своїм аматорським театром, що бодай двічі в рік ставив п'єси на сцені Ню Йорку й околиці.

І хоч з ходом часу життєві обставини змінилися, „Дністер" іншими засобами й методами продовжує працю, розпочату його основниками й піонерами.

З нагоди 35-літнього ювілею появиться Альманах „Дністра", в якому буде коротка історія Т-ва українською й англійською мовами, світлина уряду теперішньої каденції, список померлих членів „Дністра" за останнє 5-ліття та привіти й побажання від українських товариств, установ і організацій, від підприємств і приватних людей.

На програму бенкету складуться промови, привіти, виступ дир. Українського Театру п. Йосипа Гіріняка й спільна вечеря. Після бенкету відбудеться баль. Вступ на бенкет 8.00 дол. від особи (за дві особи 15.00 дол.), вступ тільки на баль $1.50.

Усі свої кроки починав „Дністер" завжди з Богом, так і відзначення 35-ліття почнеться Службою Божою й Панахидою в церкві св. Юра в суботу 18 листопада, о годині 8-ій врані.

На всі ці святкування уряд „Дністра" запрошує сердечно своїх членів та все українське громадянство. **В. Б.**

Зі спорту

ФУТБОЛЬНІ ПЕРШЕНСТВА СУАСТ — СХІД

Як повідомляє футбольна ланка Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств в „День Подяки", 23-го листопада 1961 на грищі Андієс Гров в Юніон, Н. Дж. відбудуться футбольні змагання за першість СУАСТ — Сходу та за перехідну чашу Українського Народного Союзу. Господарем змагань є мапулярічний переможець цих змагань „Чорноморська Січ" Нюарк. Зголошення дружин до участи в цих першенствах приймає до 21 листопада ланковий футболу СУАСТ — Схід, якого адреса:

Mr. Roman Filinsky
34 Sharon Avenue
Irvington 11, N. J.

ЗИМА НА ПІВДЕННОМУ ЗАХОДІ

Одна із найтяжчих в історії останніх років снігова буря навістила цими днями південнозахідній стейт Тексас, принижуючи комунікацію і спричинюючи замкнення шкіл. На фото: Місто Ель Пасо в Тексасі, де випав 34-інчовий сніг.

Про один з наших обов'язків

Знаємо, яку велику ролю відограла еміграція кожного поневоленого народу, — ірляндців, чехів, словаків, литовців, поляків. Отже й ми робимо, чи повинні робити все, що корисне для нашого народу та його державної незалежности. Наша еміграція дбає також про висвітлення правди нашої минувшини і в соті роковини смерти Тараса Шевченка величаємо Його таким, яким Він насправді був — Полум'яним оборонцем волі і незалежности України! Цей обов'язок нашого серця виконуємо не тільки у власному імені, але водночас і в імені мільйонів наших братів і сестер на рідних землях, які не можуть цього робити.

Шевченко згадував нашу славну минувшину м. і. словами:

Бють пороги, місяць сходить,
Як і перше сходив.
Нема Січі! Пропав і той,
Що всім верховодив!

Нема Січі! Очерети
У Дніпра питають:
Де то наші діти ділись?
Де вони гуляють?..

Ці слова Шевченка пригадують нам слова першої січової пісні, з нагоди заснування д-ром Трильовським Кирилом першої „Січі" 5 травня 1900:

Про Січ славну — Запорожє
Співав Батько наш, Тарас.
А ми тепер заложили
Над Черемошем „Січ" у нас.

„Січовики" вважали себе духовими нащадками Запорізької Січі, а Батька Тараса — своїм духовим опікуном.

61 рік минає від оснування першої „Січі", що започаткувала величавий січовий рух. „Січі" ненавидів австрополський уряд і люто їх переслідував. „Січі" не любили і чехи на Закарпатті, колишні „Січі" в Галичині і на Буковині ненавидить і теперішній большевицький окупант, що видно з книжки Компанійця, недавно виданої в Києві. Він називає „Січі" — „буржуазно - націоналістичними товариствами" й очевидно нема мови, щоб вшановувати в Україні роковини заснування першої „Січі"!..

Отже логічно насувається висновок: ми обов'язані сказати слово правди про одну з найкращих сторінок історії нашого національного відродження!

Комітет в Едмонтоні зібрав цінний матеріял, щоб видати Пропам'ятну Книгу „Січей": прислані спогади, витяги з загальних спогадів, статті на січові теми, вірші січового змісту, січові пісні з нотами до найважніших з них, понад 60 оригінальних січових фотографій — все це буде історичним документом про наше недавнє минуле!

Спогати говорять не тільки про „Січі" в Галичині і на Буковині, але також про вплив „Січей" на братів за Збручем і за Карпатами. Комітет приготовляє короткий огляд історії „Січей" у ЗДА.

Базою кожної співпраці є взаємне довір'я! Честь і слава землякам з Буковини, які заздалегідь створили видавничий фонд у формі передплат і пожерт і таким чином могла появитися друком настольна книга „Буковина"! Комітет в Едмонтоні сподівається такого самого довір'я всіх січових приятелів, і тому просить створити видавничий фонд у формі передплат по 10 канад. долярів, чи пожертв. Прізвища всіх передплатників чи жертводавців будуть поміщені в книзі „Січей". Якщо не буде заздалегідь видавничого фонду, — комітет не зможе друкувати книги на кредит і вже одержані гроші всім відішле. Хочемо вірити в те, що якраз в ювілейному році Батька Тараса до цього не допустимо!

Виконаймо один з наших обов'язків супроти нашої історії і супроти нашого, мовчазного тепер, народу!

Гроші треба слати на адресу:
Petro Paush (Пауш)
11023—133 Street
Edmonton, Alberta, Canada

Видавничий Комітет Книги „Січей" в Едмонтоні

● **У Західньому Берліні** у сатиричному кабареті „Штахельшвайне" (свині із щітиною) грають тепер м. і. сценку, як два східньо - німецькі сторожі кордонного муру, комуністичний вояк і поліціянт, один одного бояться, чи той другий не стрілятиме за ним, як він втікатиме на захід. Врешті обидва погодились, щоб на даний знак відкинути геть кріси і спільно втікати. В тому моменті надбігає агент таємної поліції й обох їх арештує.

● **Губернатор Рокефеллер** заявив, що вибори в Ню Йорку і Ню Джерзі зовсім не свідчать про перемогу демократів, бо переможець в НюЙорку Вагнер дістав значно менше голосів, як у 1957 році; більшість губернатора Гюза в Ню Джерзі виносить 38.000, а Майнер в 1957 році переміг був більшістю 270.000.

Зі Срібного Ювілею подружжя $ 102 на пам'ятник Т. Шевченкові

Теодор і Юлія Наконечні

Теодор Наконечний і його дружина Юлія з Босчків в неділю 22-го жовтня відзначали в родинному колі і зі своїми приятелями та знайомими 25-ліття свого подружжя. Це відзначення відбулося в Українському Народному Домі в Ню Йорку і в ньому взяли участь коло 80 осіб, між якими були і дві доні Ювілятів Еленея та Ірина і брат Ювілятки п. Григорій Босчко та його дружина Марія.

Доньки Ювілятів при вході на залю Молодих припняли їм весільні квіти. Тостмайстром був п. Іван Валігунда.

Між гістьми були і численні новоприбулі, яким Ювілятів помагали на скиталищині і допомогли їм прибути до цієї країни, де їм помогли влаштуватися.

Ювіляти дістали численні дарунки від родини і приятелів. Промовляли численні промовці, а вкінці забрав слово Ювілят п. Теодор Наконечний, який дякував всім за те, що вшанували його родинне свято.

Пан Гринь Босчко запропонував скласти пожертви на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні. Збірку перевела пані М. Стефанишин, яка зібрала $102. Жертвували: Ювіляти — $25; по $10: Еленея Наконечна, Ірина Наконечна, Григорій Босчко, Іван і Катерина Валігунда, Едвард і Гелен Онискор, Михайло і Софія Озарко і Мирослав Трач; О. і М. Ріц — $5; М. Кузик — $2. — Гроші вислано до Комітету в Ню Йорку. Пані Марія Стефанишин жертвувала на „Веселку" — $5.

При кінці гостини промовив від УНДому його адміністратор п. Антін Луцький, який бажав Ювілятам всього доброго. Під час прийняття гарно грав на акордеоні тут народжений Тома Шепко українські пісні і танки. **О. С.**

Ніксон критикує Кеннеді і Бравна за велике число безробітних

Сан Франсиско. — Колишній віце - президент Річард М. Ніксон, промовляючи на республіканському прийнятті для зібрання фондів на виборчу кампанію до 2,200 присутніх, твердив, що і президент Кеннеді і каліфорнійський губернатор Едмунд Дж. Бравн не турбуються надто високим числом безробітних. Ніксон казав, що число безробітних у вересні цього року було на 350.000 більше в порівнянні з тим самим місяцем 1960 року. „Подібно як Кеннеді, казав Ніксон, і губернатор Бравн не звертає уваги на велике число безробітних". На думку Ніксона губернатор Рокефеллер буде перевибраний в 1962 році. Сам Ніксон заявив, що не буде виступати проти республіканських противників, під час правиборів, хіба що вони його заатакують.

Організація т. зв. „Мінутменів" не має більшого значення

Лос Анджелес. — Співробітник щоденника „Ню Йорк Таймс" Гледвин Гілл перевів опитування в справі організації „Мінутменів", про яку почали були ширитися фантастичні відомості. Ці опитування дали такий вислід: (1) Організація „Мінутменів" — це не дійсне об'єднання окремих відділів, тільки це нескоординоване об'єднання окремих груп, що існують в окремих стейтах. (2) Ці групи на власну руку вправляються у веденні партизанки, але їх немає до 25,000 осіб, як дехто давніше повідомляв, тільки найбільше кілька сот. (3) Цих „мінутменів" найбільше є в Південній Каліфорнії, і між ними є поважне число осіб із сумнівним характером. (4) На організацію мали вплив різні праві рухи, такі як Товариство ім. Джана Бирча. „Мінутмени" є проти комуністів. (5) Їхня праця така незначна, що про них ще майже не знає адміністраційна влада, хоч вони відбули маневри в південному Іллиной і в Сан Дієго в Каліфорнії. Представники цієї організації заявляють, що вони почали б „діяти" тоді, коли б ворог заїхав ЗДА, і ні шість публічні агенції не ділили б.

● **В Італії** ще донедавна трималися в селянській верстві традиційного звичаю, що батьки лагодили, з ким мають одружуватися їхні діти. Цей анахронізм раптово завмирає. В минулому році зареєстровано 400.000 вінчань, а 9,500 подружніх пар шукали розводу, чи пак сепарації.

ТАРЗАН, ч. 4746. Прощання!

Очевидно, що Тарзанову перестерогу зігнорували, як тільки Остін був готовий до ловів, — і, як воно не дивно, кожний був в доброму настрої... Актор не був вже похмурий, і він щиро попрощався з Френком... А тоді, неймовірно, він дістав прощальний поцілуй від Сю Френч!

Короткі Вістки

● **Французькі різники** дістали ультимат від уряду, що коли вони добровільно не знижать ціни на воловe м'ясо, то уряд проголосить обов'язкові офіційні ціни з гострими карами для непослушних. На зборах понад 2.000 різників у Парижі їхній президент радив їм „зробити, що можна", щоб оминути одвертої війни з урядом. Різники признали свому президентові рацію, але заповіли, що знижку ціни на воловину відб'ють собі звишкою ціни на інші роди м'яса.

● **Східньо-німецькі комуністи** мають клопіт, що зробити з назвою містечка „Сталіншадт" над Одрою. „Сталінаалее" в Сх. Берліні вже перезвана на Алею Карла Маркса. Східньо - німецькі часописи завзято твердять, що німецький комуністичний ватажок Вальтер Ульбрихт є „сином і вождом народу" та не має нічого спільного з „культом особи", але сама та оборона вказує на те, що Вальтер Ульбрихт, іменем якого названі вулиці й фабрики, стає предметом небезпечної для його кар'єри критики всередині комуністичного табору. Пам'ятник Сталіна у Східньому Берліні ніччю скинули й вивезли.

● **У Польщі** найвища місячна платня є 2.500 злотих, що рівняється фактично, згідно з курсом валюти в туристичному році, дол. 104. Тим часом державний корабель „Баторі" возить туристичні прогулянки з Польщі до Канарських островів з різними пунктами в Західній Европі, які коштують по 30.000 зл. від особи. В елегантних ресторанах у Варшаві, в Гданську й Сопоті гості платять рахунки по 500 зл. Серед польського громадянства це викликає постійну тему розмов з запитом: „звідки ті люди взяли гроші"?